РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2024/2349 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 11 април 2024 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейската агенция за гранична и брегова охрана за финансовата 2022 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейската агенция за гранична и брегова охрана за финансовата 2022 година,

— като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0113/2024),

А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите ([1]) на Европейската агенция за гранична и брегова охрана („Агенцията“) нейният окончателен бюджет за финансовата 2022 година възлиза на 693 122 859 EUR, което представлява увеличение с 29,50 % спрямо 2021 г.; като има предвид, че бюджетът на Агенцията се осигурява основно от бюджета на Съюза;

Б. като има предвид, че всички органи, служби и агенции на Съюза следва да бъдат прозрачни и да носят пълна отговорност пред гражданите на Съюза за финансовите средства, които са им предоставени;

В. като има предвид, че в своя доклад относно годишните отчети на Агенцията за финансовата 2022 година („доклада на Палатата“) Сметната палата („Палатата“) заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Агенцията са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни;

Г. като има предвид, че от декември 2019 г. Агенцията изпълнява нов, съществено разширен мандат, със значимо отражение върху нейните задачи и служители, за който е необходим подходящ бюджет;

Д. като има предвид, че през 2022 г. се наблюдава значително увеличение на бюджета на Агенцията и на изпълнението на щатното разписание поради нейния разширен мандат съгласно Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета ([2]);

Е. като има предвид, че в своя Специален доклад № 08/2021 относно подкрепата от Агенцията за управлението на външните граници Палатата констатира редица проблеми във връзка с основните дейности на Агенцията, а именно мониторинга на ситуацията, анализа на риска, оценката на уязвимостта, съвместните операции и бързата гранична намеса, операциите по връщане на лица и обученията на Агенцията, както и липсата на оценки за потребностите и за въздействието преди експоненциалното увеличение на разходите на Агенцията;

1. припомня, че вследствие на констатациите на Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и оставката на бившия изпълнителен директор на Агенцията през април 2022 г., Агенцията изготви план за действие, в който се представят конкретни мерки, които да бъдат предприети за преодоляване на различни проблеми в някои области, които се нуждаят от подобрения, например организационната култура, прозрачността, отчетността и рамката за основните права; отбелязва, че според доклада на Агенцията (подписан на 24 октомври 2023 г.) относно третото тримесечие на 2023 г., адресиран до работната група на Европейския парламент за контрол на Frontex (РГКФ), изпълнението на повечето дейности, свързани с препоръките на РГКФ, на работната група на управителния съвет на Агенцията по основните права и правните оперативни аспекти (FRaLO), на Европейския омбудсман и на OLAF; призовава Агенцията да прилага изцяло плана за действие и да продължава да информира органа по освобождаване от отговорност за напредъка по този въпрос; призовава Агенцията да изпълни изцяло и приоритетно всички неизпълнени препоръки на работната група за контрол на Frontex, на работната група на управителния съвет на Агенцията, на FRaLO, на Европейския омбудсман, на Сметната палата и на OLAF; отново подчертава, че е важно да се извършва постоянен преглед и контрол на дейностите на ръководния екип, за да се гарантира навременното идентифициране и разрешаване на проблемите; отбелязва, че за да предприеме допълнителни последващи действия във връзка с въпросите, повдигнати в доклада на OLAF, довел до оставката на бившия изпълнителен директор на Агенцията, ръководителят на новосъздадената Служба за инспекции и контрол (ICO) е изготвил план за действие, който беше представен пред управителния съвет през януари 2023 г.; изисква от Агенцията да засили текущите си усилия и да предприеме всички необходими мерки за осигуряване на пълно спазване на стандартите на Съюза, особено в областта на бюджетното и финансовото управление, основните права, организационната култура и прозрачността; припомня второто разследване на OLAF във връзка с управленските практики на Агенцията, което се провежда едва девет месеца след приключването на първото разследване на OLAF; изисква твърденията за неправомерно поведение да бъдат щателно проверявани и разследвани; призовава Агенцията да гарантира пълно и лоялно сътрудничество с OLAF на всички етапи от разследването и да докладва редовно на Парламента за постигнатия напредък и за резултатите от разследването;

([1]) ОВ C 141, 29.3.2022 г., стр. 112.
([2]) Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1).

2. изразява загриженост относно множеството текущи съдебни дела и критики за участието на Агенцията в нарушения на правата на човека, което не съответства на собствените ѝ правила и задължения във връзка с основните права;

3. отбелязва мерките, предприети от Агенцията във връзка с прозрачността и контрола, и по-специално факта, че тя е предоставила на Парламента и на Съвета преглед на нейните дейности чрез нов инструмент за докладване, наречен „информационно табло“; насърчава председателите на управителния съвет на Агенцията да продължат да канят наблюдатели от Парламента на своите заседания и да разгледат възможността поканите да важат за всички точки от дневния ред, включително и точките при закрити врата, както и да продължат да предоставят всички придружаващи документи, без изключение и, ако това бъде счетено за необходимо, по поверителен начин;

Бюджетно и финансово управление

4. отбелязва, че след две изменения на бюджета, с които бюджетът на Агенцията за 2022 г. бе намален с около 47 милиона евро, усилията за контрол на бюджета през тази година са довели до степен на изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения от 99,40 %, което представлява увеличение с 4,70 % спрямо 2021 г.;

5. отбелязва със загриженост, че въпреки отчетените през 2021 г. непрекъснати усилия на Агенцията за подобряване на нейното изпълнение на бюджета, през 2022 г. степента на изпълнение на бюджетните кредити за плащания (50,25 %) е продължила да бъде ниска, което представлява намаление с 0,17 % спрямо 2021 г.; въпреки това признава, че в абсолютно изражение годишната стойност на плащанията се е увеличила в периода 2020—2022 г.; отбелязва повторното обяснение на Агенцията, според което ниската степен на изпълнение на бюджета е свързана с естеството на разходите на Агенцията;

6. изразява голяма загриженост относно увеличаващия се размер на средствата C8 (автоматично пренасяне) на Агенцията през последните години, които възлизат на 240,4 милиона евро през 2022 г., докато през предходните две години те са били 159,4 милиона евро (през 2021 г.) и 102 милиона евро (през 2020 г.); отбелязва в този контекст и увеличението на средствата C8 на Агенцията спрямо увеличението на годишния бюджет на Агенцията, като за периода 2019—2022 г. бюджетът се е увеличил с коефициент 2,1, а средствата C8 — с коефициент 2,9; отбелязва, че през 2022 г. равнището на плащанията (84 %) във връзка със средствата C8 е намаляло допълнително (87 % през 2021 г.); отбелязва обаче забележката на Агенцията, че този показател е бил засегнат от трудна ситуация във веригата на доставки, която е довела до забавяне на доставките на поръчани услуги и продукти; освен това призовава Агенцията и Комисията да предоставят на органа по освобождаване от отговорност подробна информация за произхода и промените във финансовото задължение от 9,3 милиона евро, отчетено през 2022 г.;

7. отбелязва със загриженост, че в доклада на Палатата за втора поредна година е включен параграф „за обръщане на внимание“ относно декларацията на счетоводителя на Агенцията, според който счетоводната система на Агенцията не е могла да бъде валидирана поради липсваща информация във връзка с информационна система, собственост на Комисията, която предоставя счетоводни данни; отбелязва въз основа на доклада на Палатата отговора на Агенцията по този въпрос, че липсващата част от валидирането на счетоводната система на Агенцията е системата за управление на командировките (MiPS);

8. отбелязва за трета поредна година повтарящия се параграф за „обръщане на внимание“ на Палатата, който се основава на бележките към окончателните годишни отчети на Агенцията относно занижаването на вноските на асоциираните към Шенген държави, които през 2022 г. са възлизали на сумата от 3,2 милиона евро, докато вноската на Съюза е била завишена със същата сума; изразява загриженост, че споразуменията между Съюза и асоциираните към Шенген държави, които служат като правна основа за изчисляване на техните вноски в бюджета на Съюза, са неясни и позволяват да се правят различни тълкувания, в резултат на което асоциираните към Шенген държави плащат по-малко вноски, изчислявани на около 7 %; отбелязва въз основа на доклада на Палатата отговора на Агенцията, че разбирането на счетоводителя на Агенцията, от една страна, и разбирането на управителния съвет на Агенцията, на Комисията и на асоциираните към Шенген държави, от друга страна, се разминават по отношение на начина за изчисляване на вноските на асоциираните към Шенген държави, въз основа на действащите понастоящем споразумения с асоциираните към Шенген държави; отбелязва, че според тълкуването на Агенцията методологията, която се използва от 2016 г. насам, е в съответствие с приложимата правна рамка и споразумения, и че през 2021 г. управителният съвет на Агенцията е заключил, че методологията за изчисляване на вноските на асоциираните към Шенген държави няма да бъде преразглеждана; отбелязва отново приведените от Палатата аргументи за това защо тълкуването на Агенцията е погрешно; счита, че вноските на асоциираните към Шенген държави към бюджета на Агенцията в никакъв случай не следва да са по-малки от очакваното, и призовава за преразглеждане на тълкуването на методологията от страна на Агенцията;

9. отбелязва със загриженост въз основа на доклада на Палатата забележките относно надценяването на начислените разходи, направени през 2022 г. във връзка с разходите за командировки на Агенцията, и липсата на официални насоки или процедури на Агенцията за гарантиране на съгласувано изчисляване на начисляваните разходи; призовава Агенцията да реши проблемите и да докладва за това на органа по освобождаване от отговорност;

Изпълнение

10. отбелязва, че през 2022 г. Агенцията е използвала широк спектър от мерки (240) като ключови показатели за ефективност (КПЕ), за да оценява резултатите от своите (58) дейности, приети от управителния съвет на Агенцията и произтичащи от единния програмен документ за периода 2022—2024 г.; отбелязва процента на изпълнение на годишната работна програма на Агенцията за 2022 г. (85,20 %) съгласно самооценката на Агенцията; приветства цялостното подобряване на качествените КПЕ на Агенцията; отбелязва обаче влошаването на някои КПЕ на Агенцията, като например процента на забавените плащания, който през 2022 г. е бил 20 % (спрямо 12 % през 2021 г.);

11. изразява своята благодарност за бързите действия, предприети от Агенцията след незаконното и непровокирано руско нашествие в Украйна, което принуди милиони украинци да напуснат страната си и да пристигнат в Съюза; в този контекст поздравява Агенцията за: задействането на механизъм за реагиране при кризи и специален екип за реакция при кризи, който функционира по 24 часа, 7 дни в седмицата; подписването за рекордно кратък срок на споразумението за статута с Молдова, което доведе до стартирането на нова съвместна операция „Съвместна операция Молдова 2022 г.“; командироването на около 500 служители от постоянния корпус, които работят по границата на Съюза с Украйна и по цялата източна граница на Съюза от Финландия до Румъния; мобилизирането на други оперативни средства (морски, въздушни и наземни) в 102 нови оперативни зони; отбелязва, че войната в Украйна преобрази Съюза и начина, по който гражданите на Съюза виждат неговата сигурност, особено по източните му граници; подчертава, че Съюзът трябва да се справи с проблема за най-големия брой незаконни преминавания на границите на ЕС от 2016 г. насам;

12. отбелязва различните инициативи, предприети от Агенцията през 2022 г., включително подписването на споразумение за статута със Северна Македония и меморандум за разбирателство и оперативен план за действие с Кипър, както и удвояването на присъствието на Агенцията в рамките на съвместната операция „Съвместна операция Сърбия 2022 г.“ и откриването на нова оперативна зона на сръбско-унгарската граница; подчертава, че Съдът на Европейския съюз е постановил, че дейностите на Унгария са несъвместими с Директивата относно връщането и Хартата на основните права на Европейския съюз; отбелязва със загриженост, че въпреки че през 2021 г. Агенцията е заявила, че е оттеглила операциите си от Унгария, тя все пак е продължила да подкрепя операциите на Унгария по връщане на лица; отново изтъква призивите на работната група за контрол на Frontex към изпълнителния директор на Агенцията да преустанови операциите на Агенцията в Унгария;

13. отбелязва, че Агенцията е финализирала и оценила пилотния проект за командироване на служители за връзка от държавите членки в седалището на Агенцията; приветства извършването на вътрешна оценка на този пилотен проект и факта, че Агенцията реши да продължи тази форма на сътрудничество с държавите членки; призовава всички държави членки да командироват служители за връзка в Агенцията;

14. отбелязва, че резултатът от оперативните дейности, проведени по сухопътните граници през 2022 г., е около 49 000 докладвани инцидента, при които са задържани повече от 26 000 незаконни мигранти и са арестувани 700 трафиканти; отбелязва усилията на Агенцията, довели до връщането по въздух на 24 850 граждани на трети държави (увеличение с 35 % спрямо 2021 г.), от които 9 919 души при 291 операции с чартърни полети до 32 държави на връщане и 14 931 души (увеличение с 84 % спрямо 2021) с 8 789 редовни полета до 116 държави на връщане; отбелязва освен това усилията на Агенцията при всички съвместни морски операции, проведени през 2022 г., които доведоха до разкриването на 1 105 контрабандисти на мигранти и 11 трафиканти на хора, до изземването на десетки тонове контрабандни наркотици и до спасяването на хиляди мигранти; същевременно отбелязва многобройните неотдавнашни трагедии при корабокрушения и други смъртоносни инциденти с мигранти в Средиземно море; призовава Агенцията да оказва пълно съдействие при разследването на Омбудсмана; отбелязва, че през 2022 г. Агенцията е провела 1 422 многофункционални мисии за наблюдение, в резултат на което са били разкрити 1 177 случая на трафик на хора и 51 362 мигранти;

15. отбелязва увеличаването на подпомаганите от Frontex доброволни връщания на лица — от 26 % през 2021 г. на 39 % през 2022 г.; приветства осъществяването на първите пълноценни операции по връщане на лица, ръководени от Frontex, при които Агенцията, поемайки ролята на организиращата държава членка, върна 80 граждани на трети държави в Албания и в Нигерия; отбелязва доклада на Агенцията, озаглавен „Сътрудничество между Агенцията и трети държави през 2022 г.“, в който Агенцията разглежда своите дейности в областта на външното измерение, като например: по-нататъшното развитие на диалога и сътрудничеството с различни партньори (напр. Западните Балкани, региона на Източното партньорство, Африка и Близкия изток); работата на Агенцията по стандартите за защита на данните и основните права; предоставяне на техническа и оперативна помощ на трети държави с цел справяне, наред с другото, с трансграничната престъпност; и действия за изграждане на капацитет (напр. провеждане на обучения); изразява загриженост относно някои доклади, които намекват за участието на Агенцията в нарушения на правата на човека, включително при нейните дейности във връзка с външното измерение, и по-специално улесняването на незаконното отблъскване на лица по външните граници на Съюза; отбелязва, че според неотдавнашната информация, предоставена от Агенцията, през последните три години тя е предоставяла на либийските органи координатите на бедстващи мигранти; отбелязва два предстоящи доклада за сериозни инциденти във връзка със залавянето на мигранти от милицията Тарик бин Зияд, след като те са били открити от Агенцията;

16. приветства първия доклад на Агенцията за функционирането на системата Eurosur, която е ключов инструмент за подобряване на ситуационната осведоменост и увеличаване на способностите за реагиране за целите на управлението на границите чрез обмен на информация и сътрудничество между държавите членки и Агенцията; отбелязва със задоволство въз основа на този доклад напредъка, който бе постигнат в различни области, като например техническото развитие на приложенията, използвани за целите на Eurosur, разработването на 17 услуги по линия на услугите за обединяване на данни на Eurosur (с относително голям брой искания за услуги, подадени от държави членки във връзка с предоставянето на сателитни изображения и крайбрежен мониторинг) и изготвянето на пътна карта за преработване и доразвиване на Eurosur 2.0, с цел постигане на пълна оперативна съвместимост на различните приложения и системи до 2026 г.; отбелязва въз основа на консолидирания годишен отчет за дейността на Агенцията за 2022 г. напредъка, постигнат от Агенцията по отношение на Eurosur през 2022 г., и приканва Агенцията да засили усилията си за пълно привеждане на системата в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1896 и на регламентите за изпълнение на Eurosur;

17. приветства Агенцията за значителния напредък, постигнат през 2022 г. във връзка със създаването на централното звено (ECU) на Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) чрез някои дейности, като например разработването на вътрешни правила и процедури, средносрочна стратегия, рамка за ангажираност, анализ на въздействието върху дейността, както и изготвянето на планове за сигурност, планове за непрекъснатост на работния процес и планове за възстановяване след бедствия, и извършването на първата оценка на риска за ECU; отбелязва, че за създаването на ECU през 2022 г. Агенцията приключи набирането на служители от втората вълна служители за ECU, като достигна дял от 55 % от всички предвидени длъжности и стартира други процедури за набиране на персонал; приветства факта, че през 2022 г., с подкрепата на Агенцията, Комисията е стартирала публична информационна кампания за популяризиране на ETIAS сред гражданите на 60 държави, ползващи се от безвизов режим; отбелязва другите оперативни постижения на Агенцията, като например започването на разработването на нова командна верига за постоянния корпус, с единна структура за оперативна координация и делегирането на повече отговорности за вземане на решения на местно равнище;

18. приветства годишния доклад на Агенцията относно практическото прилагане на Регламент (ЕС) № 656/2014 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) по отношение на морските операции на Агенцията през 2022 г., и по-специално съвместните операции: Themis (Италия), Poseidon (Гърция), Indalo (Испания), Opal Coast (Белгия и Франция) и многоцелевата морска операция „Черно море“ (България и Румъния); отбелязва забележката на Агенцията за наличието на асиметрия между стандартите и изискванията, приложими за Агенцията съгласно Регламент (ЕС) № 656/2014, и тези, които са приложими за други организации (напр. НАТО, ЕАМБ, EFCA), участващи в морски операции, а когато тези организации действат с подкрепата на Агенцията, те следват международното морско право; подкрепя Агенцията при проучването на възможностите за включване в съответните споразумения за статута на стандарти, подобни на тези, които са отразени в Регламент (ЕС) № 656/2014;

19. подчертава значението на една силна, ефективна и добре функционираща Агенция, която да може да подпомага държавите членки при управлението на общите външни граници на Съюза и да гарантира интегрирано управление на границите с оглед на ефективното управление на тези граници, при пълно спазване на основните права; отбелязва споделените отговорности на Агенцията и на държавите членки при изпълнението на задълженията в областта на основните права; подчертава, че ефективното и справедливо управление на външните граници е от решаващо значение за защитата на Шенгенското пространство, като пространство на свобода, сигурност и правосъдие; подчертава, че тясното сътрудничество и споразуменията с трети държави в някои области, като например споразуменията за реадмисия, техническата помощ, обучението и дейностите по законно връщане на лица, заедно с помощта за развитие, са важни за насърчаване на ефикасното управление на границите на Съюза, при пълно зачитане на основните права; призовава Агенцията и държавите членки да продължат да развиват структури за сътрудничество, споделяне на информация и обмен на най-добри практики;

20. признава ключовата роля на служителя по въпросите на основните права от 2021 г. насам във връзка с изпълнението на различни препоръки относно основните права, отправяни от Европейския омбудсман, от работната група за контрол на Frontex и от работната група по основните права и правните оперативни аспекти; отбелязва въз основа на годишния доклад на служителя по въпросите на основните права на Агенцията за 2022 г. (наричан по-нататък „доклада на служителя по въпросите на основните права“), че по-голямата част от тези препоръки са изпълнени; призовава Агенцията да оказва пълно съдействие на служителя по въпросите на основните права и да изпълнява всички негови препоръки;

21. припомня, че Агенцията и съответните органи на държавите членки са основният гарант за силни и защитени европейски външни граници, и че те същевременно защитават основните права и прилагат международните задължения за закрила; отбелязва, че служителят по въпросите на основните права е заключил в становището си от 1 септември 2022 г., че условията за задействане на член 46 от Регламента за Frontex са изпълнени; отбелязва освен това, че работната група на Агенцията за основните права по член 46 е отправила редица препоръки относно основните права в Гърция, четири от които бяха изцяло изпълнени през октомври 2023 г.; отбелязва, че работната група на Агенцията възнамерява да следи по-нататъшния напредък и че препоръчаните мерки продължават да се прилагат; призовава за приоритетно и пълно изпълнение на всички препоръки, като Агенцията продължи да информира Парламента за постигнатия напредък;

([3]) Регламент (ЕС) № 656/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за установяване на правила за наблюдението на външните морски граници в контекста на оперативното сътрудничество, координирано от Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите — членки на Европейския съюз (ОВ L 189, 27.6.2014 г., стр. 93).

22. отбелязва проверката на Европейския омбудсман във връзка с ролята на Агенцията в операциите по търсене и спасяване на лица (OI/3/2023/MHZ), която започна след трагедията с кораба „Адриана“ през юни 2023 г.; отбелязва със загриженост заключенията на Омбудсмана, че Агенцията не може да изпълнява задълженията си в областта на основните права и е твърде зависима от държавите членки за предприемането на действия в случаите, когато се касае за мигранти в затруднено положение, тъй като Агенцията не разполага с вътрешни насоки за подаване на сигнали за извънредни ситуации, а наблюдателите на основните права на Агенцията невинаги участват в достатъчна степен при вземането на решения относно извънредни ситуации, както и че след трагедията с кораба „Адриана“ не са извършени достатъчно промени, за да се предотврати повторното възникване на подобни инциденти; припомня, че органът по освобождаване от отговорност многократно е посочвал тези проблеми в предишни резолюции за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета, и изразява съжаление, че въпросът остава нерешен; отбелязва призива на Омбудсмана към Агенцията да отстрани установените проблеми и призива си към Парламента, Комисията и Съвета да създадат независима комисия за разследване на този въпрос;

23. приветства решението на управителния съвет на Агенцията от 20 юли 2022 г., с което бе засилено сътрудничеството и комуникацията между различните органи на Агенцията, включително консултативния форум и служителя по въпросите на основните права, чрез правила за изпълнителния директор на Агенцията и управителния съвет за информиране на консултативния форум относно последващите действия във връзка с препоръките на консултативния форум и за гарантиране на предприемането на мерки във връзка с препоръките на служителя по въпросите на основните права; приветства освен това приемането през 2022 г. на стандартната оперативна процедура по член 46 от Регламент (ЕС) 2018/1896 и стандартна оперативна процедура по отношение на методите на работа, свързани с правомощията за разследване, с които разполага служителят по въпросите на основните права;

24. приветства назначаването на още 22 външни наблюдатели на основните права в резултат на препоръките за ефективна Агенция за гранична охрана, която да спазва основните права, както и за подобряване на отчетността, редовността и законосъобразността във всички дейности на Агенцията; припомня, че всички наблюдатели на основните права следва да се назначават на ниво AD, като това трябва да се осъществява възможно най-бързо чрез съответните процедури; отбелязва, че въз основа на актуализирания мандат на Агенцията в бъдеще ще има нужда от допълнителни наблюдатели на основните права; приветства факта, че Службата по въпросите на основните права е реализирала 1 183 дни по местата на развръщане, като е посетила 50 държави, което представлява значително увеличение в сравнение с предходната година;

25. подчертава, че прякото и непрякото участие на Агенцията в дейностите по управление и наблюдение на границите трябва да се осъществява паралелно със зачитането на основните права;

26. отбелязва въз основа на доклада на служителя по въпросите на основните права по-нататъшното увеличение на броя на докладите за сериозни инциденти: от 62 доклада за сериозни инциденти през 2021 г. на 72 доклада за сериозни инциденти през 2022 г., като всички те са обхванати от стандартната оперативна процедура, изменена през 2021 г.; поздравява служителя по въпросите на основните права за разработването на процедури за стандартизиране на начина, по който неговата служба оценява и обработва получената информация относно инцидентите; отбелязва, че през 2022 г. в повечето случаи на доклади за сериозни инциденти (38 от общо 72) основният източник на информация са били командированите служители на Агенцията, но служителят по въпросите на основните права е разчитал и на други източници на информация, като например медии (4 случая) и неправителствени организации (10 случая); припомня, че беше забавено необходимото допълнително преразглеждане на стандартната оперативна процедура във връзка с механизма за докладване на сериозни инциденти; очаква Агенцията да изпълни препоръките на служителя по въпросите на основните права, изложени в неговия годишен доклад за 2022 г.;

27. отбелязва въз основа на доклада на служителя по въпросите на основните права, че през 2022 г. той е получил общо 69 жалби (увеличение спрямо 27-те жалби за 2021 г.); отбелязва освен това, че девет от тези жалби бяха обявени за допустими (увеличение спрямо 6 жалби за 2021 г.); приветства преразгледаните правила относно механизма за подаване на жалби, приети от управителния съвет на Агенцията през 2022 г., които предвиждат подобряване на сроковете и подходящите последващи действия; приветства служителя по въпросите на основните права за допълнителните му усилия по отношение на механизма за подаване на жалби, като например мерките за повишаване на осведомеността чрез актуализиране на информационните материали и дейностите за изграждане на капацитет под формата на обучение на командированите служители на Агенцията и местните партньори при посещенията им в оперативните зони на Агенцията;

28. поздравява Агенцията за постигнатия напредък при изпълнението на плана за действие в областта на основните права (ПДОП), който предвижда 87 дейности; отбелязва въз основа на доклада на служителя по въпросите на основните права, че 18 от тези дейности са изцяло изпълнени (т.е. не са необходими допълнителни мерки), 62 дейности са в процес на изпълнение (т.е. прилагат се систематично и периодично), една дейност е частично изпълнена, а при шест дейности има закъснение; изразява съжаление за тези закъснения и призовава Агенцията да постигне бърз напредък по неизпълнените дейности; припомня в този контекст важната роля на наблюдателите на основните права, включително по отношение на достъпа им до оперативните области и тясното сътрудничество с оперативните служители на Агенцията, както и усилията им за изпълнение на дейностите по ПДОП (№ 23, 63, 83 и др.); приветства финализирането и одобряването на стандартната оперативна процедура във връзка с ролите и отговорностите на наблюдателите на основните права в оперативните дейности на Агенцията; приветства създаването в началото на 2022 г. на мрежа от звена за контакти по въпросите на основните права във всички поделения на Агенцията, с цел развитие на експертен опит в областта на основните права за всички сфери на дейност;

Ефикасност и успехи

29. приветства Агенцията за тясното ѝ сътрудничество и/или за споделянето на ресурси с различни агенции и други заинтересовани страни, като например Комисията, държавите членки или трети държави; посочва хоризонталните ползи от съвместната работа и възприемането на най-добри практики, както и факта, че съвместните инициативи обединяват различни гледни точки, намаляват дублирането на усилия, подобряват ученето и укрепват отношенията между участниците; отбелязва в този смисъл действията на Агенцията, наред с другото, във връзка с: преговорите за подновяване на работните договорености, които структурират двустранното сътрудничество с няколко агенции, работещи в областта на правосъдието и вътрешните работи (ПВР); преместването на част от служителите на Агенцията в eu-LISA за периода 2022—2024 г. поради проекти, свързани със системата за влизане/излизане и ETIAS, и в Европол, считано от 1 януари 2024 г., във връзка с проекти за оперативна съвместимост на системите на Съюза; и редовно участие на Агенцията в годишните работни програми на други агенции с цел съгласуване на дейностите;

30. отбелязва по-специално сътрудничеството на Агенцията чрез тристранна работна договореност с Европейската агенция за контрол на рибарството (EFCA) и Европейската агенция по морска безопасност (ЕАМБ) с цел координиране и споделяне на ресурси в различни области, например обмен на информация, услуги за наблюдение и комуникация или споделяне на капацитет; приветства стартирането на многоцелеви морски операции (ММО), които гарантират изпълнението на различни функции за брегова охрана в рамките на една операция, свързана с мандатите на тези три агенции и засилваща междусекторното и трансграничното сътрудничество; приветства факта, че концепцията за ММО беше доразвита чрез прилагането на ММО „Черно море“ в периода август — ноември 2022 г., в сътрудничество с EFCA, ЕАМБ и шест органа от Румъния и България; приветства освен това факта, че тези три агенции се споразумяха да разширят прилагането на концепцията за ММО, така че през 2023 г. да обхване Адриатическо море и Балтийско море;

31. подкрепя плановете на Агенцията за проектирането и изграждането на нова сграда за нейното бъдещо седалище (постоянна сграда), като се има предвид, че тази сграда, която се очаква да отговаря на най-високите стандарти за устойчивост, ще остане екологосъобразна през целия си жизнен цикъл; отбелязва, че тръжната процедура, стартирана през юли 2022 г., се основава на насоките за екологосъобразни обществени поръчки; отбелязва освен това, че в този контекст Агенцията е разработила концепция, основана на идеята за работа по дейности, като се подкрепят основополагащите принципи за работа, която да не зависи от времето или мястото на изпълнение на съответните дейности, както и на разнообразието от работни пространства и акцентирането върху сътрудничеството и обмена на знания между отделните структури, като концепцията ще се тества първо в настоящата сграда на Агенцията; приканва Агенцията да информира органа по освобождаване от отговорност за резултатите от този тест и за съответните последващи действия;

32. отбелязва, че по пътя си към интегриране на екологичната устойчивост във всички свои процеси, политики и операции и в крайна сметка постигане на въглеродна неутралност до 2050 г., през 2021 г. Агенцията стартира проучване, озаглавено „Зеленият пакт и европейската гранична и брегова охрана (ЕГБО)“, което бе публикувано през 2022 г. и което се основава главно на проучвания на примери за най-добри практики в различни международни организации (например, Европейската централна банка, френското Министерство на вътрешните работи, Министерството на вътрешната сигурност на САЩ и др.); отбелязва със задоволство, че в доклада се посочват десет различни области (включително устойчивостта на оперативните дейности, при които общността на европейската гранична и брегова охрана оказва най-голямо въздействие върху околната среда), с пътни карти за краткосрочен, средносрочен и дългосрочен хоризонт; отбелязва въз основа на това проучване, че рамката за управление на промените, системите за докладване и управление на риска, както и внедряването и сертифицирането по EMAS са важни фактори за успешните промени, които Агенцията се стреми да въведе, заедно с общността на европейската гранична и брегова охрана;

33. отбелязва, че Агенцията включва екологични критерии в своите процедури за възлагане на обществени поръчки, например във връзка с полети, кетъринг и постоянната сграда на Агенцията; признава обаче, че специфичното естество на закупуваните от Агенцията стоки (напр. закупуването на бронежилетки) невинаги позволява интегрирането на тези критерии; отбелязва освен това външния консултантски проект на Агенцията във връзка с начините за определяне на базовия сценарий за измерване на енергийния и екологичния отпечатък на служителите и техническото оперативно оборудване, както и на пилотното обучение по екологично шофиране, проведено за група членове на постоянния корпус, и включването на обучение за повишаване на осведомеността относно практиките за екологично шофиране в основните онлайн обучения за новопостъпили служители (членове на постоянния корпус);

Политика относно персонала

34. отбелязва постоянните усилия на Агенцията и критичните подобрения в областта на набирането на персонал, въпреки някои забавяния; отбелязва, че към 31 декември 2022 г. щатното разписание е изпълнено на 88,46 % (82 % през 2021 г.), като са назначени 1 150 срочно наети служители от общо 1 300 длъжности за тази категория служители, разрешени съгласно бюджета на Съюза; отбелязва, че освен това за Агенцията са работили 723 договорно наети служители (от които 11 служители, финансирани от външен бюджет) и 190 командировани национални експерти (като за Агенцията са разрешени 964 длъжности за договорно наети служители и 220 длъжности за командировани национални експерти през 2022 г.); приветства увеличението (с около 6,5 % спрямо 2021 г.) за втора поредна година на процента на запълване на работните места в Агенцията чрез назначаването през 2022 г. на 509 нови служители, което доведе до общо нетно увеличение на броя на служителите на Агенцията (от 1 554 души през 2021 г. на 2 063 души през 2022 г.), и по-специално на служителите от постоянния корпус от категория 1 (от 595 души през 2021 г. на 963 души през 2022 г.); приветства в този контекст факта, че в отдел „Централно звено на ETIAS“ са били назначени 65 нови служители, както и 22 нови наблюдатели на основните права, а към 31 декември 2022 г. в Агенцията са били назначени 44 наблюдатели на основните права (46 души към 1 септември 2023 г.), като по този начин Агенцията се доближава до пълното изпълнение на разширения си мандат; отбелязва освен това, че към октомври 2022 г. резервът

на Агенцията от наблюдаващи лица при принудително връщане е наброявал 60 наблюдатели от 24 държави — членки на Съюза, както и от държавите, асоциирани към Шенгенското пространство, пет от които са били от резерва на наблюдателите на основните права; приветства тенденцията за намаляване на годишния процент на незаетите работни места в Агенцията по всички видове договори по стълбове А и Б;

35. изразява дълбока загриженост относно баланса между половете в Агенцията, докладван за 2022 г.: при висшето и средното ръководство — 19 мъже (79 %) и 7 жени (21 %), в управителния съвет — 54 мъже (87 %) и 8 жени (13 %), а при служителите на Агенцията като цяло — 1 473 мъже (71 %) и 590 жени (29 %); припомня, че е важно да се гарантира баланс между половете, и призовава Агенцията да взема този аспект предвид при бъдещото назначаване на служители и членове на висшето и средното ръководство; призовава Комисията и държавите членки при номинирането на членове в управителния съвет на Агенцията да вземат предвид факта, че е важно да се осигури баланс между половете; отбелязва въз основа на доклада на Агенцията, озаглавен „Индивидуален доклад на Frontex за последващите действия във връзка с освобождаването от отговорност за 2021 г.“ (наричан по-нататък „доклад за последващите действия на Агенцията“), предприетите от Агенцията мерки и инициативи за подобряване на баланса между половете; отбелязва, че въпреки тези усилия, заявената от Агенцията цел поне 40 % от служителите от по-слабо представения пол да бъдат назначени на всички управленски нива все още далеч не е постигната; призовава Агенцията да реши този въпрос и да докладва на органа по освобождаване от отговорност за постигнатия напредък; въпреки това отбелязва въз основа на доклада за последващите действия на Агенцията, че балансът между половете се наблюдава, като се вземат предвид също така пет основни категории служители, като при някои от тях, например при ръководните кадри, резервът за подбор на служители (от националните правоприлагащи служби) се състои предимно от мъже; въпреки това отбелязва въз основа на този доклад, че през май 2023 г. Агенцията е постигнала почти идеален баланс между половете (417 мъже и 426 жени) в категорията „административни длъжности“;

36. приветства въведените всеобхватни мерки и политики на Агенцията за борба с тормоза, при които се разчита на доверени съветници (17 служители, 6 от които са от екипа на постоянния корпус), чиято роля е от ключово значение за защитата на достойнството на служителите на Агенцията и за предотвратяването на психическия и сексуалния тормоз; приветства въз основа на доклада за последващите действия на Агенцията вече изпълнените и текущите действия, както и списъка с предложени мерки, като всички те имат за цел да гарантират нулева толерантност към сексуалния тормоз във всички дейности на Агенцията; призовава Агенцията да продължи да бъде проактивна и да прилага изцяло своя план за действие по отношение на мерките за борба с тормоза; подчертава, че това е съществен елемент от реформирането на организационната култура на Агенцията, и призовава Агенцията да докладва периодично за постигнатия в това отношение напредък;

37. отбелязва със загриженост, въз основа на отговорите на Агенцията на въпросите с искане за писмен отговор на Парламента, че през 2022 г. са докладвани 31 анонимни случая на тормоз (27 случая на психически тормоз и 4 случая на сексуален тормоз), от които 22 случая са били приключени на етапа на анонимност, в 4 случая процедурата на помирение с предполагаемия тормозител все още не е била приключена, а 5 случая са преминали към официална процедура; отбелязва освен това, че през 2022 г. започна разглеждането на 11 случая на тормоз (7 случая на психически тормоз и 4 случая на сексуален тормоз), като 5 случая бяха приключени след етапа на предварителна оценка, а в 6 случая бяха отправени препоръки, вариращи от провеждането на курсове за повишаване на осведомеността относно предотвратяването на тормоза до прекратяване на договора; призовава Агенцията да оценява внимателно всеки неприключен случай, като възприеме подход на нулева толерантност към психическия, сексуалния и всякакъв друг тормоз, както и да пристъпи бързо към привличане под отговорност на отговорните за това неправомерно поведение лица; отбелязва въз основа на доклада за последващите действия на Агенцията, заключението на Агенцията относно възобновеното разследване във връзка с трагичната смърт на служител през 2020 г., че няма доказателства за тормоз, и че следователно не е установена пряка или непряка връзка между самоубийството на предполагаемата жертва и работната среда;

38. приветства Агенцията за множеството обучения, предложени на нейните служители през 2022 г.; отбелязва в тази връзка, че Агенцията е предоставила 21 курса за специализация на служители от постоянния корпус от категория 1 (1 194 участници), 15 различни курса за служители от постоянния корпус от категории 2 и 3 (с над 1 450 участници), 34 курса за различни категории служители (почти 4 000 участници) и разширена програма за основно обучение за 325 служители от постоянния корпус, като аспектите на основните права, включително и защитата на данните, продължават да бъдат централни елементи от провежданите обучения; отбелязва освен това приемането на Хартата за многообразието и приобщаването и разнообразието от мерки, които Агенцията е предприела за интегриране на лицата с увреждания и за подобряване на благосъстоянието на служителите, както и за осигуряване на баланс между професионалния и личния живот;

39. отбелязва със загриженост предоставената от Европейския омбудсман информация за служители от постоянния корпус на Агенцията, които са изпълнявали дежурства преди 5 октомври 2022 г., без да получат финансова компенсация за тях; в тази връзка изразява загриженост за това, че поради липса на допълнителна информация и подходящи проверки Омбудсманът е стигнал до заключението, че все още няма яснота по въпроса защо Агенцията счита, че няма правно основание за извършване на необходимите плащания; настоятелно призовава Агенцията да създаде специална работна група с цел събиране и проверка на всички декларации за дежурствата, осъществени преди 5 октомври 2022 г., и да информира редовно органа по освобождаване от отговорност за напредъка, постигнат по този въпрос;

40. приветства мерките, предприети от Агенцията за преминаване през процес на преход, за подобряване на управленската култура и за насърчаване на благосъстоянието на персонала; призовава новото ръководство да продължи да участва в задълбочената реформа на организационната култура на Агенцията;

Обществени поръчки

41. отбелязва въз основа на доклада на Палатата забележката относно увеличението (от 79 000 EUR на 502 900 EUR чрез четири изменения) на стойността на един договор над лимита (50 %), разрешен от Финансовия регламент (член 172, параграф 3, буква а), подточка iii); отбелязва, че увеличението е довело до извършването на плащания, като 384 000 EUR от тях представляват нередовни плащания; в този контекст отбелязва въз основа на отговора на Агенцията, че за да не се забавя назначаването на служители в постоянния корпус, е трябвало да се допуснат изключения от правилата, които са били регистрирани в регистъра на изключенията и случаите на несъответствие на Агенцията;

42. отбелязва, че през 2022 г. Агенцията е започнала 53 открити процедури, при 20 от които са сключени договори на обща стойност 140,5 милиона евро, и че 25 от тях все още не са приключили, като стойността им се оценява на 486,51 милиона евро; отбелязва освен това, че Агенцията е работила по 33 процедури с ниска и средна стойност (договаряни с трима и петима кандидати), на обща стойност 3,4 милиона евро, като през 2022 г. от 33-те процедури при 20 са сключени договори на обща стойност 2,03 милиона евро, а четири процедури все още не са приключили и са на обща стойност 524 000 EUR; отбелязва освен това, че през 2022 г. Агенцията е работила по 228 процедури с много ниска стойност (договаряни с един кандидат), на обща стойност 1,62 милиона евро; и накрая отбелязва, че през 2022 г. Агенцията е работила по 1 116 процедури на основание на съществуващи рамкови договори, на обща стойност 188,9 милиона евро, като при 983 процедури са подписани отделни договори или формуляри за поръчки на обща стойност 153,4 милиона евро, докато 32 от тях, на обща стойност 16,6 милиона евро, все още не са приключили; отбелязва намаление с около 15 % на общата стойност на приключените процедури за възлагане на обществени поръчки — от 406,9 милиона евро през 2021 г. на 348,5 милиона евро през 2022 г.;

43. приветства усилията на Агенцията през 2022 г. за осигуряване на важни стратегически договори в области, вариращи от предоставянето на временни услуги по набиране на персонал до предоставянето на услуги във връзка с географска информационна система, геопространствено разузнаване и образни разузнавателни данни; отбелязва, че е постигнат значителен напредък по някои важни процедури за възлагане на обществени поръчки във връзка със значителни суми за постоянната сграда на Агенцията (140 милиона евро), за предоставянето на услуги, свързани с пътувания (666 милиона евро), и за инфраструктурни и софтуерни услуги (32 милиона евро);

44. отбелязва, че Агенцията докладва, че е подобрила планирането и мониторинга на годишния план за възлагане на обществени поръчки; призовава Службата за вътрешен одит да включи този план в бъдещите си одити;

Предотвратяване и управление на конфликти на интереси и прозрачност

45. отбелязва със задоволство, че биографиите и декларациите за интереси на членовете на управителния съвет и изпълнителното ръководство на Агенцията са публикувани на уебсайта на Агенцията; отбелязва освен това, че през 2022 г. са били обработени пет случая на подаване на сигнали за нередности, три от които са приключени или са били прекратени на етапа на предварителна оценка, а два случая понастоящем се разследват от OLAF; призовава заинтересованите лица и Агенцията да гарантират пълно съдействие на OLAF в хода на разследването; накрая отбелязва, че през 2022 г. не са разследвани случаи на конфликти на интереси;

46. отбелязва въз основа на отговора на Агенцията на въпросите с искане за писмен отговор на Парламента, че Агенцията работи по политика за мониторинг на настоящите и бившите висши служители на Агенцията във връзка със спазването на изискванията в областта на кадровата въртележка между държавния и частния сектор; призовава Агенцията да информира редовно органа по освобождаване от отговорност за постигнатия в това отношение напредък; отново призовава Агенцията да въведе за членовете на своя управителен съвет принципи, процедури и специфични механизми за справяне с конфликти на интереси на тези членове и със ситуации на кадрова въртележка между държавния и частния сектор;

47. отбелязва отговора до органа по освобождаване от отговорност, с който се предоставя информация относно контактите и срещите, регистрирани и документирани в регистъра за прозрачност на Агенцията през 2022 г.; отбелязва различните срещи (Дни на промишлеността), проведени от Агенцията, с цел дружествата от сектора да представят своите продукти и услуги, които могат да подпомогнат дейностите по управление на границите и да насърчат диалога между общността на европейската гранична и брегова охрана и промишлеността; отбелязва, че в рамките на Дните на промишлеността през 2022 г. Агенцията е получила 277 предложения за решения, поканила е 88 дружества да представят своите технологии и е организирала онлайн сесии, на които е била споделена информация за 175 решения; приветства факта, че списъкът на участващите дружества е публикуван на уебсайта на Агенцията;

48. отбелязва въз основа на годишния доклад за дейността на Агенцията, че службата за прозрачност на Агенцията е обработила значително по-голям брой заявления (469) за публичен достъп до документи, което представлява увеличение с почти 34 % спрямо предходната година; отбелязва освен това, че уебсайтът за публичния регистър на документи на Агенцията е създаден с около 1 900 ключови документа, качени през 2022 г.; отбелязва заключенията на изпълнителния директор от разследването по собствена инициатива (случай OI/2022/PB), че обработката на исканията за публичен достъп до документи на Агенцията редовно отнема твърде много време, особено когато се касае за много документи и когато Агенцията счита искането за неточно, както и че това представлява случай на лошо управление; изразява съжаление, че Агенцията не е приела препоръката на Омбудсмана и призовава Агенцията приоритетно да започне да разглежда по-бързо и по-прозрачно исканията за публичен достъп до документи;

49. признава общата презумпция за неоповестяване на публичен достъп до документи, свързани с текущи разследвания на OLAF ([4]); независимо от това отново призовава докладите на OLAF относно Агенцията да бъдат оповестявани публично в случаите, когато е налице по-висш обществен интерес от оповестяване на информацията, и във всички случаи съответните членове на Парламента да получат достъп до тези доклади в разумен срок, за да могат ефективно да извършват демократичен контрол и да търсят отговорност от Агенцията за нейните действия; счита, че настоящите правила трябва да бъдат преразгледани, за да се гарантира, че Парламентът е напълно информиран, в ролята си на създател на политики и съзаконодател, по-специално по отношение на бюджетните му правомощия;

50. отбелязва проверката на Омбудсмана относно отказа на Агенцията да предостави публичен достъп до доклада на нейния служител по въпросите на основните права относно операция на Агенцията в Албания (досие 652/2023/VB) ([5]);

51. припомня решението на Европейския омбудсман в неговото разследване по собствена инициатива (досие OI/4/2021/MHZ) относно изпълнението на задълженията на Агенцията в областта на основните права; припомня в тази връзка, че Агенцията има задължението да гарантира проактивно прозрачност, както е посочено в член 114, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/1896; призовава Агенцията да приключи изпълнението на всички препоръки на Омбудсмана; отбелязва въз основа на доклада за последващите действия на Агенцията, че продължава работата по сливането на трите кодекса за поведение (два кодекса за оперативните области и един кодекс, приложим за служителите на Агенцията) в един кодекс за поведение, включващ специфичните разпоредби за оперативните области; призовава Агенцията да информира редовно органа по освобождаване от отговорност за постигнатия в това отношение напредък;

52. отбелязва информационната бележка на Агенцията от 27 юни 2022 г. относно действията, предприети от ръководството на Агенцията по време на преходния период, и по-специално нейните усилия за укрепване на процедурите, необходими за доброто управление и отчетността в организацията, чрез повишаване на прозрачността, проактивна комуникация и взаимодействие с вътрешните и външните заинтересовани лица; приветства инициативата на Агенцията за обстойно информиране на обществеността относно нейните оперативни дейности; призовава новото ръководство да извърши необходимите реформи по отношение на прозрачността и ефективността на вътрешните процедури, както и да подобри отчетността пред Парламента и Съвета в съответствие с приложимата правна рамка;

Вътрешен контрол

53. приветства решението на Агенцията да публикува в подобрен формат тримесечен доклад, адресиран до работната група за контрол на Frontex, който да включва актуалното състояние на изпълнението на препоръките, отправени от различни контролни органи; потвърждава получаването на този доклад за третото тримесечие на 2023 г. (наричан по-долу „доклад за третото тримесечие на 2023 г.“); приветства в този контекст значителния напредък, постигнат от Агенцията при изпълнението на 36 от 42-те препоръки на работната група за контрол на Frontex; отбелязва въз основа на доклада за третото тримесечие на 2023 г. степента на изпълнение на препоръките и/или необходимите мерки, препоръчани от работната група за контрол на Frontex (91 %), работната група по основните права и правните оперативни аспекти (87 %), Омбудсмана (79 %) и OLAF (54 %); признава ролята на Службата за инспекции и контрол на Агенцията за предоставяне на подкрепа за изпълнението на тези препоръки чрез функции за връзка и координационни задачи; отбелязва освен това въз основа на доклада за третото тримесечие на 2023 г., че 10 препоръки на Службата за вътрешен одит (включващи общо 32 дейности) все още не са изпълнени, а 21 дейности са маркирани като много важни, но нито една от тях не се разглежда като критично важна; освен това приветства напредъка, постигнат от Агенцията при изпълнението на оставащите неизпълнени препоръки, произтичащи от Специален доклад № 22/2020 (препоръка 2) и Специален доклад № 8/2021 на Палатата (препоръки 1, 2 и 4); отново призовава Агенцията да разгледа изцяло всички неизпълнени препоръки и свързаните с тях действия, включително по отношение на съответните констатации на Палатата, произтичащи от годишните одитни доклади на Палатата от предходни години (2015 г., 2016 г., 2018 г., 2019 г., 2020 г. и 2021 г.); приканва Агенцията да продължава да информира редовно органа по освобождаване от отговорност относно напредъка по тези въпроси;

([4]) Общият съд заявява, че „прилагането на предвидения в Регламент № 1049/2001 общ режим на достъп и за документи от преписки на OLAF, докато все още тече производството по разследване, по принцип би засегнало нормалното протичане на разследването“; Общ съд, решение по дело T-110/15 от 26 май 2016 г., IMG срещу Комисията, параграф 33, ECLI:EU:T:2016:322.

([5]) https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/177520

54. отбелязва със загриженост въз основа на доклада на Палатата редица констатации, показващи слабости в системите за управление и вътрешен контрол на Агенцията в областта на обществените поръчки и управлението на договорите, процедурите по набиране на персонал и делегирането на правомощия на оправомощените разпоредители с бюджетни кредити; изразява дълбока загриженост относно факта, че за втора поредна година Палатата е публикувала забележки относно възлагането на обществени поръчки за услуги, свързани с пътувания, предвид факта, че в случая се касае за доста големи суми; подчертава, че е изключително важно Агенцията да се придържа към принципа на добро финансово управление при усвояването на средства на Съюза, както е предвидено във Финансовия регламент, като се има предвид, че от всички децентрализирани агенции на Съюза Агенцията има най-голям годишен бюджет, като той се е увеличил повече от два пъти от 2019 г. насам;

55. отбелязва със загриженост, въз основа на приложение 12 към годишния доклад за дейността на Агенцията, забележките на бившия временно изпълняващ длъжността изпълнителен директор (понастоящем заместник изпълнителен директор за управлението на постоянния корпус), в които се твърди, че през 2021 г. по договор за настаняване и пътнически услуги за служители от постоянния корпус са платени завишени цени, извършени са плащания без оправдателни документи и не са били предоставени услуги по действащи договори;

56. отбелязва въз основа на доклада на Палатата забележката относно значителния риск от завишаване на цените при извършването на плащания за пътнически услуги (рамков договор на стойност 30 милиона евро), по-специално във връзка с фактури за настаняване, издадени от пътническата агенция, които не са потвърдени от действителните фактури на хотелите, а от дъщерно дружество на пътническата агенция; призовава Агенцията да подобри вътрешния си контрол, така че съответните фактури да се изготвят от реалния доставчик на услугата;

57. отбелязва освен това, че има риск плащанията във връзка с разходите на пътническата агенция да не са коректни, тъй като информацията в системата на Агенцията за управление на нейните пътни разноски не съответства на действителните разходи, извършени от пътническата агенция, които се отчитат и обработват отделно от разходите, плащани от командированите служители; разбира от отговора на Агенцията причината, поради която има несъответствия между системата за управление на командировките (MiPS) и счетоводната система (ABAC), както и че според Агенцията няма риск от извършване на неправомерни плащания;

58. отбелязва въз основа на доклада на Палатата за втора поредна година констатацията относно слабости във вътрешния контрол на Агенцията в областта на процедурите по набиране на персонал; отбелязва в този контекст, че през 2022 г. в рамките на процедура за набиране на срочно наети служители са били използвани индивидуални оценки от членовете на комисията за подбор, вместо да се прилага консенсусен метод, както е предвидено във вътрешния правилник на Агенцията; изразява съжаление относно повторното възникване на тази слабост, въпреки че през януари 2022 г. Агенцията прие нови правила за прилагане, с по-ясни указания за членовете на комисията за подбор, насочени към осигуряване на по-съгласувана оценка и хармонизирани процедури; приветства ангажимента на Агенцията във връзка с това, при набирането на срочно наети служители да се прилагат правилата за разглеждане на един-единствен окончателен доклад за оценка, съгласуван между членовете на комисията за подбор, без да се вземат предвид техните индивидуални оценки; приканва Агенцията да подобри прилагането на новите правила и вътрешния си контрол в областта на процедурите за набиране на персонал;

59. отбелязва оценката относно системата за вътрешен контрол на Агенцията, извършена през 2022 г.; отбелязва заключението от оценката, че системата за вътрешен контрол е внедрена и функционира ефективно, като някои области се нуждаят от подобрения във връзка с компонентите „Контролна среда“ (по-специално принцип 1 — „Демонстриране на ангажираност с принципа за почтеност и етични ценности“), „Контролни дейности“ (по-специално точка 10.5 — „Идентифицирани чувствителни длъжности“) и „Информация и комуникация“ (по-специално точка 15.1 — „Външна комуникация“); отбелязва общо подобрение през 2022 г. спрямо 2021 г. при оценките относно принципите, заложени в петте компонента на системата за вътрешен контрол;

60. отбелязва със задоволство засилването на вътрешния надзор на Агенцията през 2022 г. чрез създаването на структурата за вътрешен одит (IAC) и приемането на главата за вътрешен одит; приветства факта, че ръководителят на структурата за вътрешен одит е встъпил в длъжност през 2023 г. и че първият годишен одитен план на IAC вече е приет от управителния съвет;

61. припомня препоръката в доклада на Палатата за 2018 г. за това, че Агенцията следва да приеме и да прилага политика за чувствителните длъжности; отбелязва доклада на Агенцията относно извършената подготовка във връзка с евентуално решение относно тази политика, което междувременно беше взето (в края на 2023 г.);

Други коментари

62. отбелязва, че становищата на Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) относно решения 68/2021 и 69/2021 на управителния съвет на Агенцията бяха отрицателни; отбелязва, че Агенцията е изготвила план за изпълнение, за да изпълни всички препоръки на ЕНОЗД в това отношение; отбелязва освен това, че тези решения на управителния съвет бяха преработени и коригирани след провеждането на редовни срещи и неформален обмен на информация между длъжностното лице по защита на данните на Агенцията и служителите на ЕНОЗД, както и чрез вземане предвид на одитния доклад на ЕНОЗД, публикуван на 24 май 2023 г. (наричан по-долу „одитния доклад“); отбелязва, че в одитния доклад е проверено доколко обработката на личните данни от страна на Агенцията в контекста на проведените съвместни операции съответства на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([6]) и на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2019/1896; отбелязва освен това в тази връзка, че в одитния доклад са направени 36 официални констатации и са отправени 32 препоръки относно проверката на лица и провеждането на разпити, начина на работа на съвместните администратори, недостатъчната надеждност на информацията, използвана за изготвянето на анализи на риска, прилагането на защита на данните при проектирането и по подразбиране и др.; отбелязва със загриженост въз основа на одитния доклад, че констатациите на ЕНОЗД показват също така, че Агенцията е нарушила множество членове от правното основание, приложими за Агенцията (Регламент (ЕС) 2018/1725, Регламент (ЕС) 2019/1896 и Решение 58/2015 на управителния съвет), като не е преценила добре строгата необходимост от споделяне на пакети от данни с Европол за изпълнението на неговия мандат, и следователно ЕНОЗД е започнал разследване, което може да доведе до налагането на мерки по правоприлагане; изразява съжаление за това, че след извършването на проверка ЕНОЗД е установил шест нови случая, при които Агенцията е предала на Европол лични данни на служители на НПО, като законосъобразността на тези действия трябва да бъде допълнително проучена; призовава Агенцията да изпълни всички препоръки в определените срокове за изпълнение, отправени от ЕНОЗД в неговия одитен доклад, и да информира органа по освобождаване от отговорност за развитието на нещата по този въпрос;

63. приветства факта, че през последните две години Агенцията е претърпяла значителни управленски промени, включително назначаването на нов заместник-служител по въпросите на основните права, нов председател на управителния съвет, двама нови заместник изпълнителни директори и нов изпълнителен директор; отбелязва изготвянето на планове за действие с националните органи с цел отстраняване на минали и настоящи слабости;

64. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 11 април 2024 г. ([7]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

([6]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

([7]) Приети текстове, P9_TA(2024)0280.